

Ірина САЛАТА,
orcid.org/0000-0002-2938-5210
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри англійської мови з методикою викладання
Криворізького державного педагогічного університету
(Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна) isalatik62@gmail.com

Наталя ЄВТУШЕНКО,
orcid.org/0000-0002-3529-4171
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови з методикою викладання
Криворізького державного педагогічного університету
(Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна) eva.krog2010@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ключовим фактором успішного оволодіння іноземною мовою в даній статті розглядається формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови у студентів педагогічних закладів вищої освіти. Проблема мотивації вивчення англійської мови у студентів педагогічних вузів виступає як один із найважливіших напрямів освітньої політики в Україні. Представлене дослідження є актуальним на фоні викликів сучасної глобалізації, яка диктує необхідність самостійного, майбутнього вчителя в оволодінні іноземними мовами для їх професійного використання та інтеграції в міжнародний освітній простір. Акцент здійснено на використанні інтерактивних технологій, що пропонують інноваційний підхід до організації освітнього процесу. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про великий інтерес до питань мотивації в освітньому процесі. Водночас недостатньо висвітленим є питання про те, як інтерактивні технології впливають на розвиток мотиваційної сфери майбутніх фахівців, які навчаються за педагогічними спеціальностями. У роботі приділено увагу матеріалам наукових праць авторів з дослідження проблем інтерактивності в освітньому середовищі та її впливу на ефективність навчання. Висвітлено переваги основних підходів в інтерактивних технологіях, онлайн-платформах навчання, мультимедійних ресурсах, ігрових методах, групових проектах, соціальних мережах. Відзначено, що використання підходів взаємодії допомагає підвищити рівень інтересу студентів, сприяти самостійності навчання та покращувати результати оволодіння комунікативними навичками. Представлено розроблені методичні рекомендації для педагогічних працівників щодо формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови за допомогою інтерактивних технологій. Загалом можна зробити висновок про необхідність системного використання інтерактивних технологій у освітньому процесі, адаптації їх до інтересів студентів та подальшого вдосконалення професійної підготовки вчителів. Дослідження доцільно проводити з розробки комплексних методологій для поєднання найкращих рис традиційних та інноваційних підходів у викладанні англійської мови.

Ключові слова: інноваційне навчання, цифрові ресурси, педагогічна взаємодія, автономія у навчанні, комунікативна компетентність.

Iryna SALATA,
orcid.org/0000-0002-2938-5210
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of English with Methods of Teaching
Kryvyi Rih State Pedagogical University
(Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine) isalatik62@gmail.com

Natalia YEVTUSHENKO,
 orcid.org/0000-0002-3529-4171
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor at the Department of English with Methods of Teaching
 Kryvyi Rih State Pedagogical University
 (Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region, Ukraine) eva.krog2010@gmail.com

FORMATION OF POSITIVE MOTIVATION TO LEARN ENGLISH FROM APPLICANTS FOR HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION USING INTERACTIVE TECHNOLOGIES

The key factor in successful foreign language acquisition discussed in this article is the formation of positive motivation for learning English among students of higher pedagogical education institutions. The issue of motivation for studying English in pedagogical university students emerges as one of the most important directions of educational policy in Ukraine. The presented study is particularly relevant against the backdrop of modern globalization challenges, which necessitate that future teachers acquire foreign languages for professional use and integration into the international educational space. Emphasis is placed on the use of interactive technologies, which offer an innovative approach to organizing the educational process. The analysis of recent studies and publications demonstrates a significant interest in issues of motivation in the educational process. However, insufficient attention has been paid to how interactive technologies influence the development of the motivational sphere of future specialists in pedagogical fields. This work highlights materials from scientific studies on the problems of interactivity in the educational environment and its impact on learning effectiveness. It discusses the advantages of key approaches in interactive technologies, online learning platforms, multimedia resources, game-based methods, group projects, and social networks. It is noted that the use of interactive approaches enhances student interest, fosters independent learning, and improves communicative skills acquisition. The article presents methodological recommendations developed for educators on forming positive motivation for learning English through interactive technologies. Overall, the findings underscore the necessity of systematically incorporating interactive technologies into the educational process, adapting them to the interests of students, and further improving the professional training of teachers. The study emphasizes the importance of developing comprehensive methodologies to integrate the best features of both traditional and innovative approaches to teaching English.

Key words: innovative learning, digital resources, pedagogical interaction, autonomy in learning, communicative competence.

Постановка проблеми. Формуванню позитивної мотивації сприяє вивчення англійської мови у студентів педагогічних закладів вищої освіти як одне з актуальних завдань сучасної методики навчання іноземних мов. Процеси глобалізації та інтеграції у світове співтовариство, а також інформаційно-комунікаційні технології змінюють вимоги до цієї професії. Педагоги мають бути не лише професіоналами у своїй галузі, але й здатними представити та інтегрувати себе в нові умови цифрової ери. Впровадження інтерактивних технологій у освітній процес, що забезпечують високі показники залученості та взаємодії студентів, виявилось одним із найпотужніших інструментів мотивації до вивчення англійської мови. Інтерактивні методи допомагають створити освітнє середовище для активної участі, критичного мислення, а також спілкування та розвитку деяких основних компетенцій, які будуть корисні для майбутньої професійної діяльності.

Мотивація вважається одним із провідних аспектів успішності навчання, що заснований на численних зовнішніх і внутрішніх факторах. Важливим аспектом сучасної освіти є формування внутрішньої мотивації, саме на основі інтересів і праг-

нень самого студента. Таким чином, інтерактивні технології виступають як ефективний інструмент, який допомагає зробити навчання більш доступним і відповідним реальним потребам.

Аналіз досліджень демонструє значну увагу до інтерактивних підходів і методів навчання, спрямованих на підвищення інтересу студентів. Зокрема, Т. Бичківська (2017) акцентує увагу на використанні інтерактивних методів для формування комунікативної компетенції, тоді як М. Григораш (2024) досліджує загальні шляхи підвищення мотивації до вивчення англійської мови. Важливим аспектом є врахування професійної орієнтації студентів, що відзначено у роботах С. Ефендієвої, А. Варданян, М. Мелашенка (2018) та О. Колодницької (2018), які зосереджуються на формуванні позитивної мотивації у студентів. Аналіз мотивації студентів немовних спеціальностей, проведений І. Іванченком і Т. Колесник (2014), О. Міненком, О. Крічкер і Н. Єремєєвою (2023), а також Л. Черниш (2019), демонструє необхідність адаптації інтерактивних технологій до специфіки різних навчальних дисциплін. У роботах А. Поліщука (2022) та Т. Шаргуна, Г. Бушка, Ю. Мосіної (2020) підкреслено

значення інтеграції інноваційних методів викладання у закладах освіти. Н. Яременко (2020) фокусується на використанні інтерактивних технологій у процесі навчання студентів немовних факультетів, зазначаючи їхню ефективність у покращенні комунікативних навичок.

Отже, попередні дослідження підтверджують актуальність інтерактивного підходу у викладанні англійської мови, однак залишають простір для подальшого вивчення впливу таких технологій на мотиваційну сферу студентів педагогічних спеціальностей.

Мета статті – розглянути особливості формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови у здобувачів вищої педагогічної освіти за допомогою інтерактивних технологій.

Виклад основного матеріалу. Формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови у студентів педагогічних закладів вищої освіти з використанням інтерактивних технологій є актуальною проблемою сучасної педагогіки. Мотивація є неодмінною складовою успішності процесу навчання. Але інтерактивні технології створюють необхідну атмосферу для активного залучення студентів до процесу навчання і, як наслідок, пробуджують інтерес до предмету.

Основою для виховання позитивної мотивації у прагненні до вивчення англійської мови є розвиток індивідуальних потреб у якісній професійній іноземній мові. Це, у свою чергу, стимулює постійне самовдосконалення (навчання впродовж життя) через реалізацію особистісно орієнтованого підходу, де студенти розглядаються як активні учасники пізнавального процесу, та через інтерактивні методи навчання. Такі підходи найбільш ефективно заохочують співпрацю, розуміння та доброзичливість, водночас забезпечуючи реальні можливості для реалізації персоналізованого навчання, таким чином покращуючи когнітивні здібності студентів, особливо у сферах отримання, аналізу та застосування інформації з різноманітних джерел. Крім того, ці методи культивують як колективний, так і індивідуальний досвід успіху (Колодницька, 2018: 53).

Перш ніж більш детально розглядати шляхи формування позитивної мотивації, необхідно спочатку визначити, що мотивація до навчання має два аспекти. По-перше, це внутрішня мотивація, що виникає всередині інтересу до самого предмету, або, з іншого боку, зовнішня мотивація, що виникає через певний зовнішній стимул, як-от оцінки чи винагороди. Для навчання англійської мови мають бути створені такі умови, які викликають обидва види мотивації.

З метою підвищення інтересу до вивчення іноземної мови варто використовувати наочність як один з прийомів формування мотивації. Сучасна педагогічна наука розглядає наочність як засіб пізнання, що ілюструє думку розвиває спостережливність, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу. Водночас високий результат у мотивації до навчання дає технологія проведення інтерактивних занять із застосуванням мультимедійних технологій навчання. Важливим на даний момент стає оволодіння інформаційними і комунікаційними технологіями, що є необхідною умовою переходу до системи безперервної освіти (Григораш, 2024).

Інтеграція сучасних Інтернет-технологій у процес вивчення іноземних мов дозволяє студентам розвивати навички аудіювання та читання, сприяючи подоланню мовних бар'єрів через занурення в мовне середовище. Також заохочує дискусії та обмін на різні теми іноземною мовою поза межами аудиторних годин, зрештою сприяючи більшій мотивації для вивчення іноземної мови та сприяючи майбутньому успіху в професійній діяльності (Шаргун, Бушко, Мосіна, 2020).

Інтерактивні технології охоплюють освітні платформи, мультимедійні ресурси, онлайн-ігри та соціальні мережі. Використання таких інструментів підвищує інтерес студентів до вивчення англійської мови. У результаті ефективні навчальні матеріали стають не просто цікавими, а й корисними для навчання. Наприклад, інтерактивна робота в групах – дискусії та групові проекти для вправ. Вони розвивають співпрацю, що дуже важливо для створення позитивної соціальної атмосфери у групі. Робота над проектом – це багаторівневий підхід до вивчення мови, який охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Метод проєктів сприяє розвитку активного самостійного мислення студентів і орієнтує їх на спільну дослідницьку роботу. Метод проєктів формує у студентів комунікативні навички, культуру спілкування, уміння коротко і доступно формулювати думки, з розумінням ставитися до думки партнерів зі спілкування, розвивати вміння здобувати інформацію із джерел, обробляти її з допомогою сучасних комп'ютерних технологій, створює мовне середовище, сприяє виникненню природної потреби у спілкуванні іноземною мовою (Іванченко, Колесник, 2014).

Також важливим аспектом є актуальність та інтерес студентів до процесу навчання. Викладач повинен зуміти спрямувати інтерес до цього аспекту використання сучасних технологій.

Наприклад, новини, останні культурні чи соціальні питання, що є цікавими для студентів.

Іншим мотивуючим фактором є розвиток системи підтримки та зворотного зв'язку. Педагоги повинні використовувати онлайн-платформи, щоб оцінювати прогрес учнів і ділитися власними думками та ідеями. Це суттєво підвищує рівень впевненості у студентів. У цьому випадку викладачі повинні надавати позитивні коментарі, які можуть мотивувати студентів на подальшу роботу над собою.

Вирішальною характеристикою педагога є здатність розробити окремий підхід, адаптований до потреб кожного студента. На успішність кожного заняття суттєво впливає професійна підготовка викладача, добір методів і прийомів навчання, що відповідають темі, що вивчається. При створенні набору інструментів, спрямованих на формування позитивної мотивації до вивчення іноземної мови, важливо розглядати людину в цілому, охоплюючи такі фактори, як потреба в мові, спосіб мислення, рівень розвитку та особистісні риси студентів. Формування позитивної мотивації до оволодіння іноземною мовою в основному залежить від кваліфікації педагога. Виключно висококваліфікований педагог здатний визначити ключові елементи, які формують мотивацію у вивченні іноземної мови, розпізнати педагогічні умови, які сприяють позитивній мотивації, а також розробити та впровадити комплексний набір педагогічних інструментів, які підвищують мотивацію серед студентів, які навчаються в нелінгвістичних сферах (Міненко, Крічкер, Єремеева, 2023: 105).

Крім того, це є досягненням академічної свободи та саморегуляції. Інтерактивні технології забезпечують розвиток цих навичок, пропонуючи вивчати тему індивідуально та шляхом створення проєктів або проходження онлайн-курсів. Це змушує студентів відчувати певний контроль над процесом навчання, а отже, покладе на них відповідальність за отримані результати, таким чином підвищуючи їхню мотивацію до навчання.

Важливо визнати, що впровадження інтерактивних технологій породжує кілька проблем: навіть короткий огляд матеріалу може зайняти багато часу; студентам часто не вистачає власних точок зору, а коли вони їх мають, можуть відчувати небажання ділитися ними з усією групою; багатьом студентам проблематично слухати інших і об'єктивно оцінювати різні думки; деяким важко приймати альтернативні точки зору або досягати компромісів; студентам часто складно адаптувати методи роботи; лідери групи беруть на себе контролюючу функцію, що призводить до того, що менш цілеспрямовані

студенти стають пасивними учасниками; студенти з обмеженим словниковим запасом можуть зіткнутися з перешкодами при спробі сформулювати власні думки англійською мовою. Результати зусиль студентів не завжди ефективні, і передбачити ці результати складно. Крім того, часто виникає необхідність у подальшому вдосконаленні знань, умінь і навичок. Відповідно впровадження інтерактивних методів має відбуватися поступово, починаючи з більш простих підходів, одночасно використовуючи як фронтальні, так і групові методи, враховуючи особливості розвитку студентів. Щоб сприяти активній мовленнєвій взаємодії між студентами, важливо постійно наголошувати на тому, що кожна ідея має значення та що кожна людина є партнером у спілкуванні (Бичківська, 2017: 52).

Щоб досягнення позитивної стійкої мотивації щодо вивчення англійської мови було продуктивнішим, викладач повинен створити освітнє середовище, яке сприятиме підтримці внутрішньої мотивації студентів, залученню їх до активної діяльності та забезпеченню практичної цінності навчання. При цьому інтерактивні технології як засіб і як методична система відіграють усе більшу роль у підвищенні мотивації студента.

Мотивація має базуватися на уявленні студентів про реальні можливості застосування англійської мови у професійній діяльності та повсякденному житті. Перші заняття мають бути у формі дискусії, кейсу чи проєкту, завдяки якому студенти зможуть визначити потреби, цілі та очікування щодо курсу. Викладач представить навчальний план, підкресливши його важливість у розвитку особистісних і професійних компетентностей.

Заняття слід планувати так, щоб максимізувати взаємодію. Наприклад, наявність QR-кодів у мультимедійних презентаціях дозволяє отримати доступ до додаткових матеріалів, відео чи інтерактивних завдань. Конкурентні завдання в аудиторії можна створювати за допомогою онлайн-платформ, таких як Kahoot або Quizizz, щоб зацікавити та стимулювати конкурентоспроможність до досягнення високої продуктивності. Під час роботи зі студентами ефективно використовувати класичні опитування. Студентам не потрібно створювати обліковий запис, достатньо завантажити на веб-сайт www.kahoot.it та ввести PIN-код для гри. Вони отримують можливість грати, використовуючи справжні імена або обрати назву команди, якщо є бажання працювати у групі. Програма відстежує прогрес геймерів після виконання кожного завдання та визначає п'ятірку кращих гравців. Це додає елемент конкуренції (Яременко, 2020: 147–148).

Використання ігрових методів (рольових та імітаційних) дозволяє студентам відчувати себе більш комфортно, застосовуючи англійську як у реальних, так і у модельованих ситуаціях. Наприклад, у рольовій грі «Медіація» ігровий процес моделює ситуації педагогічної взаємодії, коли, наприклад, майбутнім учителям доводиться використовувати англійську мову для вирішення конфлікту чи вирішення певної організаційної задачі.

Розширення студентської автономії має базуватися на більш практичних завданнях для вирішення реальних проблем. Наприклад, розробка міні-кейсів для онлайн-занять з англійської мови з використанням цифрових ресурсів. Завдання мотивує, розвиває навички, і водночас є досить корисним.

Висновки. Отже, можна зробити висновок, що інтерактивні технології є одним із чинників позитивної мотивації до навчання студентів англійської філології у педагогічних закладах вищої освіти. Використовуючи їх, можна побудувати освітнє середовище, яке розраховане

на реалізацію інтересів студентів, активізацію їхньої пізнавальної діяльності та забезпечення ефективного засвоєння матеріалу. Інтерес серед студентів підвищується за допомогою інтерактивних технологій, що сприяють покращенню пізнавальної активності, критичного мислення та комунікативних навичок.

Для ефективного впровадження інтерактивних технологій потрібні кваліфіковані педагогічні працівники, які володіють не лише методичними, а й технічними навичками управління освітнім процесом в реальних умовах. Не менш важливою є адаптація змісту освіти до сучасних реалій та інтересів студентів, що сприяє розвитку їхньої внутрішньої мотивації та прагнення до самореалізації.

Подальші дослідження повинні враховувати оцінювання впливу інтерактивних технологій на навчальні досягнення студентів, мають бути продовжені в цьому напрямі з розробкою інтегральних методик оцінки ефективності на основі поєднання інноваційних і традиційних підходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бичківська Т. М. Використання інтерактивних методів навчання у процесі формування комунікативної компетенції учнів на уроках англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 2017. № 1 (64). С. 48–52.
2. Григораш М. Шляхи підвищення мотивації до вивчення англійської мови. *Наука. Освіта. Молодь*. 2024. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2024/1/25.pdf
3. Ефендієва С. М., Варданян А. О., Мелашенко М. П. Формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови у студентів-медиків ВДНЗУ. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 2018. № 6 (64). РР. 26–29.
4. Іванченко І. Г., Колесник Т. П. Формування мотивації до вивчення іноземної мови у студентів немовних спеціальностей. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»*. 2014. URL: http://ela.nati.org.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/621/i_ivanchenko%20formuvan_motyvac.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Колодницька О. Д. Формування позитивної мотивації до вивчення англійської мови (за професійним спрямуванням) у студентів медичних ВНЗ за допомогою інтерактивних технологій і методів навчання. *Медична освіта*, 2018, № 4, С. 52–55.
6. Міненко О. В., Крічкер О. Ю., Єремєєва Н. Ф. Формування мотивації вивчення англійської мови у студентів немовних спеціальностей. *Закарпатські філологічні студії*, 2023. № 30. С. 102–105.
7. Поліщук А. Формування позитивної мотивації до вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням майбутніми аграрними інженерами. *Молодь і ринок*, 2022. № 3 / 201. С. 178–183.
8. Черниш Л. М. Шляхи підвищення мотивації під час викладання англійської мови на немовних факультетах. *Педагогіка, психологія і соціологія*, 2019. № 1 (24). URL: <http://surl.li/paobsu>
9. Шаргун Т. О., Бушко Г. О., Мосіна Ю. С. Сучасні аспекти викладання англійської мови в технічних закладах вищої освіти (препринт). 2020. URL: <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9968a36b-284c-43ce-a7a2-6a558a913f4b/content>
10. Яременко Н. В. Викладання англійської мови студентам немовних факультетів з використанням інтерактивних технологій. *Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис»*, 2020. № 11 (4). С. 145–149.

REFERENCES

1. Bychkivska T. M. (2017). Vykorystannia interaktyvnykh metodiv navchannia u protsesi formuvannia komunikatyvnoi kompetensii uchniv na urokakh anhliiskoi movy [The use of interactive teaching methods in the process of forming the communicative competence of students in English lessons]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»: Seriia «Filolohiia»*, 1 (64). 48–52. [in Ukrainian].
2. Hryhorash M. (2024) Shliakhy pidvyshchennia motyvatsii do vyvchennia anhliiskoi movy [Ways to increase motivation to learn English]. *Nauka. Osvita. Molod.* URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2024/1/25.pdf [in Ukrainian].
3. Efendiieva S. M., Vardanian A. O., Melashchenko M. P. (2018) Formuvannia pozytyvnoi motyvatsii do vyvchennia anhliiskoi movy u studentiv-medykiv VDNZU [Formation of positive motivation for learning English from medical students of VDNZU]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 6 (64). 26–29. [in Ukrainian].
4. Ivanchenko I. H., Kolesnyk T. P. (2014). Formuvannia motyvatsii do vyvchennia inozemnoi movy u studentiv nemovnykh spetsialnostei [Formation of motivation for learning a foreign language among students of infant specialties]. *Materialy Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii «Suchasni tendentsii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku ahro-promysloвого vyrobnytstva Ukrainy v konteksti intehtatsii u svitovu ekonomiku»*. URL: http://ela.nati.org.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/621/i.ivanchenko%20formuvan_motyvac.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
5. Kolodnytska O. D. (2018). Formuvannia pozytyvnoi motyvatsii do vyvchennia anhliiskoi movy (za profesiinym spriamuvanniam) u studentiv medychnykh VNZ za dopomohoiu interaktyvnykh tekhnolohii i metodiv navchannia [Formation of positive motivation to learn English (according to professional orientation) among students of medical universities using interactive technologies and teaching methods]. *Medychna osvita*, 4. 52–55. [in Ukrainian].
6. Minenko O. V., Krichker O. Yu., Yemeieva N. F. (2023). Formuvannia motyvatsii vyvchennia anhliiskoi movy u studentiv nemovnykh spetsialnostei [Formation of motivation for learning English in students of infant specialties]. *Zakarpatski filolohichni studii*, 30. 102–105. [in Ukrainian].
7. Polishchuk A. (2022). Formuvannia pozytyvnoi motyvatsii do vyvchennia inozemnykh mov za profesiinym spriamuvanniam maibutnimy ahrarnymy inzheneramy [Formation of positive motivation to study foreign languages in the professional direction of future agricultural engineers]. *Molod i rynek*, 3 / 201. 178–183. [in Ukrainian].
8. Chernysh L. M. (2019) Shliakhy pidvyshchennia motyvatsii pid chas vykladannia anhliiskoi movy na nemovnykh fakultetakh [Ways to increase motivation while teaching English at infant faculties]. *Pedahohika, psykholohiia i sotsioloziia*, 1 (24). URL: <http://surl.li/paobsu> [in Ukrainian].
9. Sharhun T. O., Bushko H. O., Mosina Yu. S. (2020). Suchasni aspekty vykladannia anhliiskoi movy v tekhnichnykh zakladakh vyshchoi osvity (preprint) [Modern aspects of teaching English in technical institutions of higher education (preprint)]. URL: <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9968a36b-284c-43ce-a7a2-6a558a913f4b/content> [in Ukrainian].
10. Yaremenko N. V. (2020). Vykladannia anhliiskoi movy studentam nemovnykh fakultetiv z vykorystanniam interaktyvnykh tekhnolohii [Teaching English to students of infant faculties using interactive technologies]. *Naukovyi zhurnal «Mizhnarodnyi filolohichni chasopys»*, 11 (4). 145–149. [in Ukrainian].